

**Eski çamlar
bardak mı oluyor?**

Ipek Çalışlar M. Kemal'i bozar!

Engel tanımayan Ipek Çalışlar, Latife Hanım'ın hayatta olmayan kardeşine gönderme yaparak 'Atatürk'ün çarşaf giyerek Çankaya'dan kaçtığı' iddiaları ile gündeme geldi, mahkemelik oldu.

Ardından Halide Edip'i yazdı. Umduğunu bulduğunu sanmıyorum

DR. CÜNEYT AKALIN

BU, bir kitap eleştirisi, kitap tanıtımı değildir. Bu, bir firdöndü aydınlar, bir bel kemiksiz aydınlar yazısıdır.

Bilen bilir. **Yapı Kredi Yayınları**'nın satış yeri, Banka şubesinin yanı başında, Kadıköy Çarşısı'nın en işlek yerindedir. Meydan'dan Altıyol'a doğru uzanan caddeinin başındadır. Her gün on binlerce kişi önünden geçer. **YKY**'nin satış yeri geniş, al benili vitrini ile **kitap** severler için bildik bir yerdir.

Birkaç gün önce yolum oradan geçti. Hava karamaya yüz tutmuştu. **YKY**'nin özenle aydınlatılan vitrininde tek bir **kitap** sergileniyordu; **kitap** ilgimi çekti. Vitrini boydan boya kaplayan kitabın koyu renk kapağının üzerine kalpaklı, göz alıcı bir Mustafa Kemal Paşa resmi oturtulmuştu. Kapaakta iri harflerle **ATATÜRK** yazıyordu. İlgim merakla dönüştü. Kimdi yazarı acaba? Vitrine iyice yaklaşıncaya donup kaldım. Kitabın yazarı Ipek Çalışlar idi. Doğrusu, bu kadarını beklemiyordum.

Bir şey daha dikkatimi çekti. Atatürk başlığının altına "Mücadelesi ve Özel Hayatı" cümlecigi yerleştirilmişti. Yeni bir "Mustafa" olayı ile mi karşı karşıya idik? Can Dündar'dan sonra bir de Çalışlar mı çıkmıştı başımıza? Kitabın "önsöz" ve "teşekkür" bölümlerine şöyle bir göz atım, buna yanıt aradım.

ÇALIŞLAR AİLESİ

Gençler anlık yaşıyor şimdilerde. Belkişiz bir toplum olduk. Bu yazının bir anlam ifade etmesi için, Çalışlar ailesini kısaca tanıtmak zorundayım. Ailenin en bildik üyesi Oral Çalışlar eski bir solcudur. TİKP'nin yöneticilerindendi. Günlük Aydınlar gazetesinin yöneticisi idi. 1980 sonrası Almanya'ya gitti, bambaşka biri ola-

rak ülkeye döndü. Cumhuriyet gazetesinde yazmaya başladı. "İlmüli İslam"ın yükseldiği yıllarda II. Cumhuriyetçilere katıldı. RTE'yi iktidara taşıyan 28 Şubat 1997-Aralık 2002 sürecinde ve ardından Ergenekon operasyonunda neredeyse her gece TV ekranlarında boy gösterdi. Merkez medya "eski bir solcunun" yorumlarını merak ediyordu yoksa yelpazenin soluna birini yerleştirmek işlerine mi geliyordu, tartışılır.

Kimi zaman Deniz Gezmiş'in kim zaman Hrant Dink'in yakın arkadaşlığı ile konuşup durdu, Tarsus'lu mütevazı ailenin çocuğu Danyal Oral, Kürt kimliğini, ima ettiği Ermeni ünsiyetini öne çıkartarak II. Cumhuriyet'in önde gelen silahşörlerinden oldu. Özellikle Ergenekon operasyonu sırasındaki tutumu üzerinde durulmalıdır. Abant toplantılarının müdavimi, FETÖ okullarının açılış törenlerinin davetlisi (toplantıları gazeteci kimliği ile izliyordu) Çalışlar, o yıllarda ödüllere layık görüldükten sonra 15 Temmuz'dan sonra geriye çekildi. Şimdilerde bir gazetede yazıyor, ekranlara çıkışı azaldı.

Ailenin ikinci ferdi Reşat Çalışlar bir zamanlar babası ile birlikte geyik muhabbeti için TRT ekranına çıkıyordu. İkilinin TRT'den o dönemde astronomik telif ücreti aldığı yazmıştı gazeteler; günahı söyleyenin boynuna.

Ipek Çalışlar, Oral Çalışlar'ın eşidir. Geçmişte *Nokta* dergisinde çalıştı ardından eşi ile birlikte Almanya'ya gitti. Kendi deyişi ile "eşcinsellik, kadın ve İslam" konularını araştırdı. O gün bugün "eşcinsellerle, kadınlarla" işi götürüyor. Almanya dönüşünde Oral ile birlikte iyice liberalleşti, magazinleşti, *Cumhuriyet Pazar Eki*'nin editörü oldu. Ardından Nadire Mater'le birlikte *SOKAK* adındaki anarşizan-liberal dergiyi çıkardı.

Sonraları geri çekildi. Arada bir, *AGOS* gazetesinin Taksim Meydanı'ndaki militan satışına katılıyor, 24 Temmuz'da kimi Ermeni örgütlerinin Taksim'de düzenlediği "soykırım" protestosunu katılıyordu; Tabii, bunlar bildiklerimiz.

(Hasan Yalçın "Dönekler" kitabında haklı olarak Oral'ı hedef alır. Oral'ın siyasi geçmişi daha belirgindir ama yakından tanıyanlar ailenin bir uçtan ötekine savrulmasında Ipek'in katkısını özellikle vurgularlar.) Oral'ın ekranlarda boy gösterdiği yıllarda Ipek'in geri çekilmesinin, geri hizmetten çok bir hamleye hazırlık olduğu zamanla anlaşıldı. Ipek Latife'yi yazıyordu, yani Atatürk'ün eşini. O yıllarda gerici eskiden boy hedefi yaptıkları İsmet Paşa'yı bir yana bırakmışlar, var güçleri ile Atatürk'e saldıyorlardı. Arşivlerde Atatürk hakkında ne varsa, didik didik ediliyordu. Bir satır, bir virgül bile önemliydi. Gerici en çok malzemeyi eşi Latife Hanım verebilirdi. Ancak Latife Hanım o güne kadar kimseye konuşmamış, kendisini tanımış olan rahmetli Prof. Mina Urgan'ın deyişi ile anlarını içine gömmüş, gerici malzeme vermeyi reddetmişti. Engel tanımayan Ipek Çalışlar, Latife Hanım'ın hayatta olmayan kardeşine gönderme yaparak "Atatürk'ün çarşaf giyerek Çankaya'dan kaçtığı" iddiaları ile gündeme geldi, mahkemelik oldu. Bunları geçiyorum, kitabına içeriğine girmeyeceğim.

Ardından Atatürk'le sorunlar yaşamış bir seçkin cumhuriyet aydınını, Halide Edip'i yazdı. Umduğunu bulduğunu sanmıyorum. Gerici tarihsel hakikatlerin değil, Ipek'in kaleminden çıkacak tek bir cümlecğin peşinde idiler. O kadar.

Ancak öyle anlaşılıyor ki Ipek bu yola başkaları ile birlikte girmişti. Latife-Halide Edip iç piyasaya yönelikti ama dışarda koca bir piyasa vardı. O dünya Latife'nin adını duymamıştı. Çare bulundu. Ipek Çalışlar'ın kitabı birkaç dile (İngilizce-Almanca) çevrilerek Mrs. Atatürk adıyla pazarlandı. Ipek Hanım o kitaba yazdığı önsözde yardımlarından-tesviklerinden ötü-

rü Orhan Pamuk'a teşekkür ediyordu.

IPEK ÇALIŞLAR'IN ATATÜRK'Ü

Kitaba şöyle bir baktım. Önsözünde Mustafa Kemal'in yoksul bir aileden geldiğini, karga kovalama sahnesinin vb. ayrıntılarını anlatarak başlıyor.

Bir Yunan tarihçisini tanık gösteriyor. Yani yeni yeni tartışmalar gündemde, ekran gülleri çıkıp konuşacak. Kargaları şu yönde mi kovaladı bu yönde mi vb.

Teşekkür bölümü ise tahmin edilebileceği gibi. Orhan Pamuk'la başlıyor, Nadire-Tayfun Mater'le, öteki II. Cumhuriyetçilerle vb devam ediyor. Ipek Hanım, Sabancı Üniversitesi'nin açılışında kendisini davet eden rektörün "Sizinki şimdiye kadar okuduğum en esası Atatürk biyografisi" ifadesini de eklemeyi ihmal etmemiş.

Kitabın bir ilgi uyandırmayacağını biliyorum. Atatürk'ün özel hayatı ile ilgili sıvri sözlerin de artık eskisi kadar dikkat çekmeyeceğinden eminim. Olsa olsa, adı hükümetçe tarih kitaplarından çıkartılmaya çalışılan bir tarihsel şahsiyete, Cumhuriyetin kurucusuna "Saldırmanın dayanılmaz hafifliği" olarak kayıtlara geçer.

YAPI KREDİ YAYINLARI'NA

Bir çift söz de **YKY**'na... Türkiye'nin önde gelen bir yayınevi, varlığını Cumhuriyete borçlu bir yayınevi "Kiminle dans ettiğimi" bilmek zorunda değil midir? Büyük yayınevleri içinden geçtiğimiz büyük türbülansa II. Cumhuriyet yıkıcılığı nedeniyle geldiğimiz ayırda varmadılar mı?

YKY kimin bu millete Atatürk'ü anlatacağının bilincinde değil mi?

Cumhuriyet aydınları olarak ya yaşadıklarımıza mim koymak zorundayız. Atatürk'ü Ipek Çalışlar'dan öğrenmeye mahkûm edilmiş bir ulusun geleceğine gölge düşer.

Cumhuriyet'i yeniden kurmak için PKK ile mücadele, üretim ekonomisi, laiklik mücadelesi, hak-hukuk yetmiyor. Fırlak aydınlara dikkat.